

Vilistlaskogud – milleks?

Varem ütles kuningas, tsaar või riigivalitsus ülikoolile, mida ta ülikoolilt ootab ja kuidas ta ülikooliga rahul on. Nendest sõltus ülikooli heaolu. Riik on praegugi meie peamine tellija ja finantseerija, aga avalik-õiguslik ülikool ei sõltu üksnes valitsuse, vaid ennekõike avalikkuse hinnangust. Seepärast on ülikooli seisukohast tähtis, et oleksid olemas ühiskonda ja selle huvigruppe esindavad autoriteetsed kogud, kes ütleksid ülikoolile, mida nad temalt ootavad, ja ühtlasi seisaksid ülikooli huvide eest, kui ülikool nende meelest õiget asja ajab. Üks selline kogu meil juba on – viieteistkümnest avaliku elu tegelasest koosnev kuratoorium, mis üle aasta on vahendanud ülikooli ja ühiskonna suhteid.

Tartu Ülikoolil on praegu ligi 50 000 vilistlast, inimest, kes on kuulunud ülikooli liikmeskonda ja kel seepärast on ülikooliga eriline suhe. Kui nad ühinevad selleks, et ülikooli üle mõelda, ülikooli eest kosta või ülikoolile öelda, mida ta nende meelest (teisiti) tegema peaks, on see autoriteetne jõud. Vilistlaskogud on ehk avalikkuse see osa, kes ülikooli kõige paremini tunneb ja temalt ka paremini nõuda oskab.

Vilistlaskogude tähendus ei piirdu üksnes ülikooliga. Maakonnakeskustes on vaja kohta, kus haritlased saaksid omavahel suhelda, kohaliku elu ja eneseteadvuse edendamist aru-

**Peeter
Tulviste**

SEISUKOHT

tada. Kui tahame, et vaim ei keskenduks paari-kolme linna, vaid ilmutaks end kõikjal Eestis, on sellised keskused hädavajalikud. Seal, kus on teatri, kõrgkooli, muuseumi vms ümber juba selline keskus tekkinud, saab vilistlaskogu asja toetada. Kogu tugev külg on see, et ta koondab väga erinevate alade inimesi mitmest põlvkonnast, kel samal ajal on siiski ka palju ühist, nimelt ülikool. Ühtlasi oleks see koht, kus mõnda paika tööle saabunud värsket lõpetajat võtavad vastu seal juba sisse elanud inimesed, kes on õppinud ehk hoopis teist ala ja teisel ajal, aga samas ülikoolis.

Ülikool kavatseb vilistlaskogude ja nende liikmetega sidet pidada, teatada oma uudistest, enesetäiendus- ja edasikoolitusvõimalustest, kutsuda kõiki kord aastas Tartusse külla.

Asi on uus nagu paljud asjad tänases Eestis ja seepärast on igal kaasalööjal võimalus häid mõtteid välja pakkuda.

Peeter Tulviste on Tartu Ülikooli rektor.